

Innspill til scenekunststrategi

Nedenfor følger i stikkordsform Riksteatrets svar på de spørsmål det blir bedt om i notatet «Innspill til scenekunststrategi» av 5. februar 2019

Hva bidrar til å fremme produksjon og formidling i scenekunstheltet?

Riksteatrets utstrakte produksjonssamarbeid med faste scener over hele landet øker både volum og formidling innen scenekunstheltet. Dette ville kunne styrkes dersom de faste scenene hadde en klarere forpliktelse til å bidra til slike samproduksjoner, eller i det minste hadde en bredere forståelse og innretting for samproduksjoner med andre aktører, dette i kombinasjon med at det også ble stilt krav om endringer i avtaleverket som økte turneplikten for ansatte ved faste scener.

En overordnet modell for integreringsfokusert publikumsarbeid, i praksis en øremerket finansiering av billetter for nye publikumsgrupper, vil fremme formidlingen.

Både volum og kvalitet i scenekunsten vil kunne styrkes gjennom tilrettelegging for økt samspill med private finansiører, dvs. sponsorer og stiftelser, og med bedriftsmarkedet. Her er det behov for en utvikling av nye incentivordninger spesialtilpasset norsk samfunnsliv, og ikke minst en vurdering av et regelverk som vil gi profesjonell kulturproduksjon sikrere tilgang til midler fra det økende antallet stiftelser her i landet.

Økt digital distribusjon vil fremme formidling. I første omgang bør denne være rettet mot spesielle grupperinger som skole, sykehus, pleieinstitusjoner, asylmottak o.l.

Eksempler på vellykkede prosjekter eller tiltak som har fremmet nye typer samarbeid og økt visning av scenekunst.

Dramatiseringen av Olaus Nilssens «Tung tids tale» kan stå som et godt eksempel på hvordan et omfattende samarbeid mellom teaterinstitusjoner og samfunnsaktører kan bidra til økt visning og økt formidling. Tre teatre (Riksteatret, Kilden Teater og Det Norske Teatret) gikk sammen om å lage produksjonen og dele på kostnader til produksjon og visning. Vi inngikk også et landsdekkende samarbeid

med Autismeforeningen, Statped (spesialpedagoger) og Samlaget. Sammen bidro vi til at teaterforestillingen ble gjort kjent og ble opplevd av publikumsgrupper som de tre teatrene ellers ikke når gjennom sin formidling. At vi også fikk Statsministeren i tale gjennom hennes deltakelse på et arrangement på Litteraturhuset i Oslo, som ble streamet til hele landet, medførte at teaterforestillingen ble til en del av vår offentlige samtale.

Riksteatret har hatt svært vellykkete samarbeid med kommersielle aktører innen scenekunstheltet, som både har gitt større repertoarbredde i privatteatrenes tilbud og et økt volum og en bredere publikumsappell i Riksteatrets samlede program.

Som følge av samarbeidet med kulturhusene har Riksteatret kunnet presentere babyteater, produsert av en frigruppe, på dagtid ved å utnytte finansieringen og turneapparatet til Riksteatret i kombinasjon med kulturhusenes tilrettelegging for denne publikumsnisjen.

Riksteatret har også hatt samarbeid med Voksenopplæringen. Her ble forestillingene koblet opp mot norskopplæringen. Dette fremmet visning overfor utvalgte grupper, samtidig som det økte samarbeidet mellom scenekunstinstitusjonen, utdanningsverket og ansvarlige for integrering.

2/3

Strukturelle utfordringer på scenekunstheltet i dag, og tiltak som må til for å løse disse.

Bortsett fra i de større byene og/eller der det finnes faste scener, møter landets skoleungdom sjelden scenekunst i sin fullverdige form, dvs. slik den presenteres for voksenpublikumet. Det bør gjøres en full gjennomgang av relasjonen mellom profesjonell scenekunst og skoleverket, der DKS bare vil kunne utgjøre en delordning innenfor et større virkemiddelapparat. Det er kritisk at en så stor investering som fellesskapet gjør i form av den årlige tildelingen til norsk scenekunst ikke i større grad når et publikum i skolealder.

Dagens overenskomster utgjør et hinder for økt samarbeid mellom teaterprodusenter. Samproduksjoner åpner for bedre ressursutnyttelse og etterstrebes i større og større grad mellom institusjonsteatrene, og tildelingsvilkårene bør tydeligere oppmuntre til dette samtidig som det samlede avtaleverk både for kunstnerisk og teknisk personale bør gjennomgå for å legge best mulig til rette for slikt samarbeid (se eksempelvis over, under pkt 1, kommentaren om turneplikt).

Med bevilgende myndigheters fokus på kvantitative mål, som antall forestillinger og antall publikummere, i kombinasjon med strammere økonomiske rammer, er

tendensen en svekket bredde i repertoarspektret og redusert kunstnerisk bemanning per produksjon. Sagt på en annen måte: kvantitativ måling avdekker ikke ev. svekkelse av kvalitet.

I forbindelse med regionreformen er det foreslått en ytterligere differensiering i finansieringsmodell for landets scenekunstinstitusjoner. Dette vil være en utvikling i feil retning. institusjonene bør ha en ens modell, der samtlige har både en lokal/regional forankring og en plass i den overordnede nasjonale struktur. Det statlige eierskap bør med andre ord være organisatorisk nedfelt hos alle, samtidig som dagens helnasjonale institusjoner bør få gjeninnført det regionale deleierskap de hadde frem til 1994. Ved en slik finansieringsstruktur følger det en utvetydig forventning om ypperste kvalitet med den offentlige tildelingen.

Hvordan bør scenekunstheltet se ut om 5-10 år.

Økt samarbeid

Som nevnt over bør vi ha økt samarbeid på produksjonssiden mellom institusjonsteatrene, og mellom disse og de private teatrene og frigruppene.

Alternativ finansiering av produksjoner

1. Tilgang på risikokapital har blitt minimert den siste tiden som en konsekvens av at alle kjemper økonomiske for å nå sine mål innenfor dagens rammer. Risikoen for å satse kunstnerisk har økt pga den økonomiske fallhøyden. En felles pott alle institusjonsteatre kan søke ekstra prosjektmidler fra, ved siden av dagens tildeling, vil kunne øke den kunstneriske avkastningen.

2. Som et tillegg til ovennevnte kan dette også gjennomføres ved å legge et nødvendig fokus på å bygge opp en egenkapital som kan brukes til å ta risiko.

Riksteatret
21.03.2019